

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1620 usque ad annum 1623

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118855

§. 66. Universitatis Cracoviensis altercatio cum Jesuitis Polonis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67344](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67344)

futura: Exhallabat animam die quinta Sæc. XVII.
 Maij septuagenario major. IX. Mar- A. C. 1623.
 tinus Bohemus edidit *speculum Passio-*
nis Christi, Calendarium Ecclesiæ, Gemi-
tum creaturarum, Theologicam contempla-
tionem hominis &c. X. Joannes a Fuchte
 ante obitus sui diem, qui erat vigesi-
 mus quintus Novembris, prælo com-
 miserat *Ratberti testimonia SS. Patrum*
de Eucharistia, compendium Synodorum,
S. Augustini sententias ex ejus operibus a
S. Prospero excerptas &c. XI. Nicolaus
 Byssalæ Anglus, scripsit commentaria
 in Epistolas SS. Petri & Pauli.

§. LXVI.

Universitatis Cracoviensis altercatio
cum Jesuitis Polonis.

Jam dudum Jesuitæ in Cracoviensi Epist. P. Ru-
 urbe degentes in Academiam sese scov. de
 insinuare, eamque sibi solis vindicare usurp. stud.
 gestiebant; hoc autem anno opportuna
 sui consilii occasio offerebatur ex so-
 lemnibus, tam Philosophicis quam
 Theologicis disputationibus, quas in
 festiva solemnitate Canonisationis SS.
 Ignatii & Xaverii die decima tertia Ju-
 lii habebant, ac inde quoddam posses-
 sionis Academicæ jus sibi quærebant.
 Obstitit tamen acriter Cracoviensis Uni-
 versitatis Rector, qui publicas hæc
 con-

Sæc. XVII. concertationes solemnibus oppositionibus interruptis. Reclamabat illico die vigesima octava Julii Valentinus Ruscovius Societatis Procurator Provincialis, exponens, quod *Universitas jurisdictionem ad ea, ad quæ nullam habet, nec unquam habuit, imprudenter extenderit, Theses lacerarit, & Jesuitis hanc prohibitionem merito rejicientibus, Academicos indicta excommunicationis poena e loco disputationis discedere coegerit. Verum adversus hasce querelas totius Universitatis nomine Rector exceperat, hæc divulgans. Legi scriptum Patrum Societatis Jesu, contra Universitatem Cracoviensem: scriptum famosum, mordax, rancoris & amaritudinis plenum: legi inquam, & miratus sum, talia a Societate proficisci illa, quæ se in summo perfectionis positam jactat; quæ se Magistram morum, & reformatricem mundi profitetur, quid faciemus nos ceteri, qui ab ea exempla vitæ exspectamus; si talia nobis dantur? O charitas, quam male habes, malo hoc ævo! quam inanis tua imago, non nisi oculos hominum fascinas, ubi vel maxima esse deberes, fucus tui & phalærcæ inanes relictæ nobis, tu, cum bonis Majoribus nostris, candida & simplex virtus in cælum abiisti, pepulit te terris superbia, Vanitas, contentio. Scilicet cum Patres totam Poloniam replessent suis scholis,*

lis, nullam se scholam habere arbitrati sunt, Sæc. XVII.
 nisi veterem regia, & in hoc regno principe, A. C. 1623.
 eversa, in specula hujus Urbis suum Col-
 legium in Universitatem pro suis erigerent.
 Nec satis illis est, tot sua habere, nisi a-
 lienum Collegium malis artibus occuparent.
 Charitate se studere, inquit: An non
 magnum ejus exercendæ Theatrum est Re-
 gnum hoc amplissimum? cum Charitati
 plerumque, aliquid minus sufficiat? quod
 si ambitioni & vanæ Gloriolæ student, eo-
 rum charitati nec Cracovia, nec quidquam
 suffecerit. Ad terminum ergo Scholarum
 properant, & caput illis hic erigere co-
 nantur. An, quia in suis jam desierunt,
 hic incipere necquidquam sperant? Caput
 Regni est Cracovia: Caput scholarum Je-
 suiticarum decet ibi esse? Si deceret socie-
 tatem quodcumque pulchrum & magnum
 alienum invadere & involare: Deum ego,
 & nomen Jesu tremendum testor, nullam
 causam nos huic cupidini Patrum præbuisse,
 atque adeo eos nullam aliam habere, quam
 insolentiam ambitionis: quo evasuram, ille
 scit, qui & ejusmodi libidinem vindicabit.

Jam quod ad Protestationem attinet:
 testis mihi veritas sit, an illi eadem necessi-
 tate adacti sint, ad famosum, & calumniosum
 libellum contra Universitatem vulgandum,
 qua Universitas ad Protestationes? quæ sci-
 licet defensionis causa sunt factæ, & ut Pri-
 vilegia regia, beneficentiaque Domus Ja-
 gello-

Sæc. VIII. *gelloniana in Academiam, conservaretur.*
A. C. 1623. *Patribus vero Defensionem, jure naturali*
concessam, pro injuria accipientibus, &
contumeliose exaggerantibus, testor Jesum,
Charitatem illam, cui abscondita cordis pa-
tebunt in die novissimo, acerbius, contume-
liosius, magisque false non potuisse ab eis
exagitari homines ab Ecclesia rescissos,
quam nos, corpus, & sanguinem suum,
ut jam fidem charitatis, in persecutandis
Sæclariis servandam, etiam in admonendis
suis amiserint. Tempus hoc scilicet illis
visum, ejusmodi concertationibus, & scan-
dalis opportunum, dum ira Dei in vitia
nostra exardescit, & sævit; dum cum bello,
fame, & peste pugnamus: mordeamur, con-
sumemurque ad invicem, quotquot a flagel-
lis Dei supersumus. Non ita Parentes
nostri, illi boni & candidi: qui alter alteri
conciliari, noxas dimittere, & orationibus
placando furori divino incumbere, consue-
verant. Dum vero Academia ejusmodi
contentionibus, & scandalis nullam occa-
sionem dedisse, coram Deo, & Angelis
ejus testatur, videant Patres, ne ibi ex-
tremam confusionem ferant, pro Gloriola
hujusmodi, quam aucupantur.

Ut vero rem, ut est, benevolo Lectori
aperiam: malum hoc odii Societatis in nos
effusum est, tum, quod rogati ab eis,
pompæ Canonizationis S. Ignatii non in-
terfuerimus: tum quod clandestinis machi-
natio-

nationibus eorum de inchoando studio Cracoviae, publice palam, & candidè, obviam ierimus. Non interfuimus pompæ (inquam)

Sæc. XVII.
A. C. 1623.

D. Ignatii, rogati ab eis: cum postmodum Solemnitati B. Teresicæ, magna frequentia adfuissimus. Hoc Patribus dolet. Sed eadem opera, omnes civitatis hujus Religiosos Ordines, omnem Clerum insectentur, qui rogati itidem, vel nulli, vel rari, ad ornamentum illius Triumphii confluxerunt. Qua causa, quo animo, id alii fecerint, non disputo. Academicis pro ratione voluntas satis esse potuit: ubi nulla fuit agendi necessitas. Sancti Vestri ornandi erant, inquietis? ab hac vero officiositate communi omnium consensu & exemplo excusari poteramus. Sed quid, si illa Religio nova res novas contra Academiam excitabat? Si in illa pompa hamus erat, quem nos in perniciem scholæ Cracoviensis voraremus? si sub illo pallio pietatis latebat præsens periculum, & pernities? Nimum imprudentes fuissimus, si artibus vestris jam probe exploratis concessissimus: Dominus illius Domus, quam incolitis, anni sunt plusminus quinquaginta, cum non posset obtinere a vicina Domo Academica, ut sibi parietem, officientem illius lumini, erigere liceret: ad artem conversus, Præfectos vicinæ Domus invitat ad epulum, tractat, retinet; ac dum illi immorantur indulgentes genio, convocatis undequaque fabris Cæmen-

Sæc. XVII. Cæmentariis, parietem, quantum opus
A. C. 1623. fuerat, profert, arteque id, quod jure
 non poterat, obtinet. Successistis vos in
 locum, & stratagema; occupatisque vestræ
 pompæ Solemnitatibus Academicis, nec rei
 suæ advigilantibus, parietem novæ scholæ,
 contra veterem proferre, cogitabatis. Sed
 ut Lector melius intelligat, quæ Contro-
 versia inter nos & Patres hucusque fuerit;
 quæ mater talem filiam, qualis est vel pro-
 testatio Jesuitica, genuerit: paucis inte-
 rim attingo.

Elapsis annis, Patres omnibus modis
 in id incumbebant, Capitaque Regni eo in-
 ducebant, ut sibi studium universale Cra-
 coviæ, atque adeo Academiam, quæ esset
 in regno princeps, excitare liceret. Mul-
 tis illi rationibus, & modis id obtinere
 conati sunt: & antequam obtinerent, sum-
 ma cum fiducia sæpe, per totam Poloniam
 vulgarunt, jam se collegium Cracoviæ ha-
 bere; jam eo Juventutem confluere, Pro-
 fessores tales, & tales docendo ibi designa-
 tos. Movit hæc insolentia Academicos,
 ut conatibus eorum palam obviam irent.
 Multa hanc in rem ab illis acta; multum
 negotium hoc agitatum apud Illustrissimos
 Regii hujus Senatus Principes, Serenissi-
 mumque & Clementissimum Dominum No-
 strum: Oratum ab eis, & supplicatum,
 ne ovis hæc Regni hujus unica, Collegium
 Cracoviense, occideretur; & hominibus
 opu-

opulentis tot Collegiis florentibus, in epu-
 lum apponeretur. Implorati Divi manes Sæc. XVII.
A. C. 1623.
 Proavorum suæ sacræ Majestatis, impri-
 mis vero Regis Jagellonis, qui post multa
 ornamenta, & prærogativas Scholæ huic
 concessas, dira execratione Posteris suos
 obstrinxit, ne suam hanc filiam violare, &
 attingere auderent. Forte ejus execratio-
 nis per Patres contemptæ & violatæ, di-
 ris totum Regnum afficitur, cum publicis, &
 privatis calamitatibus sese explicare non
 potest ab eo tempore, a quo Jesuitæ suffo-
 dere non cessant religiosa Musarum templa,
 a Jagellone Rege fundata. Est in cælis
 locus justitiæ, est pietati, eamque Acade-
 mia implorat in terra pro Salute sua, &
 incolumitate, contra libidinem & petulan-
 tiam alienam, cui quantumvis plurimum
 des, nunquam satis est, nisi alienum acci-
 piat. Plures hæc Doctos genuit unico col-
 legio, triginta quam Patres quinquaginta
 annis, triginta collegiis. Fidem appello
 illius sæculi vere literati, quot Patres in
 Poloniam venientes hic invenerunt, & a
 quo melioris sui ordinis Candidatos, in
 Academia certe institutos commodarunt.
 Nostri factus sunt Hosii, Cromeri, Ori-
 chovii, Socolovii Patricii, contra quos
 vel unum his similem a Patribus postulamus,
 Non invita dedit Academia Societati Her-
 bestos, Grodzicios, Scargas, Laternas,
 & ceteros, quorum similes hoc ævo dege-
 Hist. Eccles. Tom. LVII. Qq ne-

Sæc. XVII. *neres Patrum scholæ nunquam proferent.*
 A. C. 1623. *Scilicet ipsi literas, ut immensas tractant;*
non limitibus cancellis inclusas vulgo venditant. *Vitam duntaxat Scientiis dari debere, Academicum est: porro tribus, quatuorve annis illas disci Societatis est. Sicut vero hoc Patrum studium, nec perenne est, & propius excidio literario accedit, ita illud Academicum vetus studium æmulationem fovet, ingenia excitat, in summumque apicem literarium effert. Multum interest inter id Sapientiæ, quod popolare dicimus, mulierculis gratum; & illud solidum, excelsum, paucis & magnis notum veræque gloriæ vicinum. At florent duntaxat Patres? Utinam non efflorescant! Principia omnium rerum sunt ad speciem: sed ex maturitate, & soliditate, earum usum æstimantur a prudentibus. Periculum fiat Academicæ, & compertum erit, quod ducentis amplius annis virtus conservata temere cum novitate Patrum commutanda foret. Testatur totum hoc Regnum, an Academia per Ducentos annos rem alicujus expetierit? an rapuerit? an fraudi alicui & nocumento sciens fuerit? an non suum potius amittere, & omittere, quam alienum invadere illi satius fuerit? Oravimus Patres, ut sua felicitate contenti, pauperie Academica abstinerent; exorare nihil potuimus. Clam, palam, cominus, eminus nos petunt; quietemque literariam,*
 quæ

qua nihil charius, ab hominibus inquietis Sæc. XVII,
 turbant. Prudentiores & æquiores nobis A.C. 1623,
 sunt majores Patres nostri: nunc filios
 pro eis natos, homines turbidos, igno-
 rantes melius an deterius Societas habe-
 bit, si scholam Cracoviæ erigat, modum
 cupidini imponere nolentes.

Ne multis rem agam: Serenissimus
 Princeps, Majoresque Senatus Poloni,
 legatis Academicis responderunt: Nun-
 quam se in animo habere, ut vetus
 schola a Regibus Poloniæ fundata de-
 trimentum aliquod patiat: neque
 licere Societati, scholam contra scho-
 lam Cracoviæ, altare contra altare
 (ut vocant) erigere. Hinc jam Patres
 duo conantur oblique. Alterum, ut sibi
 docere liceret Cracoviæ sui Ordinis Ju-
 ventutem, quomodo Ordines ceteri Reli-
 giosi docent. Alterum: Pollicebantur se
 daturus operam, ut Academicis Profes-
 soribus jungantur, in unumque Corpus
 coeant, unamque literariam provinciam
 efficiant. Utrunque horum porro in exci-
 tium scholæ Cracoviensis cudebatur. Nam
 illud quidem certum erat, Societatem ni-
 hil commune cum aliis religionibus in do-
 cendo habere: Ceteri omnes Religiosi suo-
 rum caussa disciplinas profitentur, illi
 extraneorum, hæcque natura & Sacra-
 mentum suæ religioni est, & hinc qua-
 viscunque docendi rimula aperta fuerit,

Sæc. XVII. A. C. 1623. *minime quietura; sed torrentis instar e-
ruptura: emissariis suis potissimum nihil
jam agentibus, instantibus magisque sibi
obnoxios sollicitantibus, quam ut occu-
pata scholis suis Polonia urbem regiam,
deleta veteri Academia invadant, juris-
que sui faciant. In galliam recepta So-
cietas sub duris Conditionibus, quantum
illis arctata est, tantum posthabito earum
nexu, quidvis in præjudicium scholæ Pa-
risiensis tentavit, & artibus suis perfecit?*

*Illud vero de unione cum Academia
multo periculosius erit: sic attractis in
partem Jesuitarum aliquibus Academicis,
communis rei cura & concordia dissolve-
retur, & res ipsa periret. Qua in parte
immense quantum laboratum a Patribus:
submissi homines callidi, simplicitatem fingere docti, artibus mille instructi, qui
animos eorum Professorum tentarent,
quos artibus suis magis capi posse ar-
bitrati sunt. Nec discrimen habitum,
cujus notæ, cuius famæ ii essent: dum-
modo Academici dicerentur, & a parti-
bus Jesuitarum starent, sed meliores pro-
be videbant, nunquam rite coalitura stu-
dia, & animos Patrum cum suis: quid-
quid dicerent, promitterent: Unionem
quæerunt non alia, quam rei suce au-
gendæ causa: hi alieno capiti subsunt,
nec illius obedientiam sacramento devin-
ctam valent excutere, ut uni capiti &
Aca-*

Academicæ Reçtori pareant, unamque fun-
 ctionem faciant. Institutum utriusque to-
 to cælo distat. Academicæ omnia aperta,
 candida, simplicia: illis clausa, cauta,
 tecta. A Jesuitis omnia agi, tractari,
 quasque omnium negotiorum in vita eos
 mercaturam agere, notum est: Academicæ
 uni rei devincti sunt. Principum aulcæ
 & publicæ quæque ab illis: ab Acade-
 micis petitur solitudo, & amatur. In
 ipsa professione literaria, alio fine, alio
 modo Juventus instituitur in scholis Pa-
 trum: alio in Academicis: hinc sperare pos-
 mus, ignem aquæ potius jungendum, &
 Apulis lupis capreas, quam filios liberæ
 cum filiis servæ, terrorique deberent esse
 nobis aliarum Academicarum vestigia, quæ
 potentie Jesuiticæ junctæ Societatem il-
 lam Leoninam expertæ, posteros monent
 exemplo suo, ne quid simile faciant.

Videbant ex his rite Patres unionem
 non successuram; videbant authoritatem
 publicam eorum votis parum respondere;
 videbant se Academicam a fronte aggredi
 non posse. A latere ergo petunt: Spar-
 gunt passim, se studium Philosophicum,
 Theologicum certo modo, a pompa D.
 Ignatii inchoare velle. Secretum vero in-
 ter illos erat, Collegii omnium artium
 eadem opera, fundamenta, & auspicia
 facere: ubi ea de re antea solemnæ Con-
 sultatio a Patribus Provinciæ haberetur.

Qq 3

Pro

Sæc. XVII.
A. C. 1623.

Sæc. XVII. Pro Possessione vero, ut vocant, Collegii
Sæc. 1623. & studii capienda; Disputationem celeberrimam Theologicam, & Philosophicam exhibendam; colore vel Conventus vel celebritatis Divorum ornandæ: Academicos ad hæc dormituros: partem eorum conciliandam: partem metu, vel amore dissimulaturam commune periculum. Magnam occasionem esse aggrediundæ Academicæ, pallium publicæ lætitiæ, & prætextum religionis. Nil auspicius Societati posse evenire, quam si solemnitatem sancti sui Principis, cum auspiciis principis Collegii in Regno jungat: alterum alteri præsidio fore; oppugnatores vel metu coercendos, vel si hiscant, passim impietatis arcessendos.

Hæc ita a Patribus destinata, exitum non secundum habuere. Nam pompa Beati Ignatii, cujus majestate sua consilia tegebant, non eum applausum, non frequentiam, non studia populi habuit, quæ sperabant a Clero, & ab omnibus Ordinibus religiosis civitatis, deserta: ut soli Patres, iique perturbati, eam efficerent. Jam quoad Academiam; invitati fuere Academici ad illam solemnitatem, qui cum didicissent, præter communia Patrum cogitata, eos pro unione cum Academia habituros, & passim vulgatos: si vel semel in unam pompam cum Academicis coirent: se in unum corpus coivisse:

vise: jam *Academiam velle Societatem ornare: & vicissim se ab ea ornari postulare: jam docendi illis facultatem denegare, non valere: quibus ornamentum pompæ dedit: Confluxisse frequentes, applausisse & (ut dicam id, quod res est) funeri & exequiis veteris Academicæ nescientes & dementatos interfuisse. Parabatur convivium conciliandis animis: fiebant cetera, quæ ad speciem vulgo monstrarent, Jesuitas & Academicos jam unum esse. Hæc & alia, ubi Academicæ Proceres perspexere, judicarunt, quanto magis Patres ambirent concursum Academicorum, tanto magis illis temperandum a frequentatione pompæ, & triumphii illius, duxerunt. Pro insanis quippe fecissent; si Solemnitatem ornassent, cui tanquam escæ hamus inerat rei Academicæ perdendæ. Cum potissimum magna pars Urbis, solo odio conatum Jesuiticorum, & iniquitatis Patrum in *Academiam* subterfugeret, & sese subtraheret a triumphis illis.*

Sed enim vos perrexistis destinata exequi: *Disputationem celebrem, alteram philosophicam, alteram Theologicam publicatis: ad eas ornandas quoscunque potestis, accerfitis. Re ad Rectorem Universitatis delata, habitoque Concilio decisum est, Protestationem contra Disputationes vestras faciendam: ne illis scilicet jus Academicum quoquo modo convelleretur:*

Qq 4

Scho-

Sæc. XVII.
A. C. 1623.

Sæc. XVII. *Scholaque vetus detrimentum aliquod acci-*
A. C. 1623. peret. Summa Protestationis erat: „Jam
 „pridem vos contra hanc scholam res no-
 „vas molimini: contradictum vobis est,
 „& repugnatum: intercessit autoritas
 „magnorum Virorum, ut ne quid
 „contra eam tentaretis. Vos nihilo-
 „minus, nescitur quo instinctu, Di-
 „sputationes publicas, quæ juris Aca-
 „demici forent, audetis facere: cona-
 „tus veteres resumitis: Collegium contra
 „collegium regium excitare conamini.
 „Quæ si ita sint; testaretur Academia,
 „quod ad autoritatem Regiam, & summi
 „Pontificis, ad eosque Academiam
 „provocet. „ *Hæc ita conscripta per*
honoratos Professores, intimata vobis, non
diffiteor, perturbatis Conscientia male co-
gitorum; & eoquod conatus vestri in pu-
blicum producti essent, negotiumque pate-
factum, quod vos sine negotio perfecturos
arbitrabamini. Intimata Protestatione,
Religiosi quotquot ibi erant, & juventutis
magna pars, ubi vidit, disceptationem il-
lam esse, non tam de capitibus Philosophiæ,
quam Societatis & Academiæ; confestim
eam deseruit: solique ii remansere, qui vel
ex scholis vestris ad pompam confluxerant,
vel impediti Scabellorum concatenatione e-
gredi non potuerant. Vos insuper odio
habiti: mussitatumque contra artes vestras:
 qui

qui nihil agerentis, quod non in fraudem, & Sæc. XVII.
detrimentum aliorum esset. A. C. 1623.

Successit Solemnitas Canonizationis
Beatæ Teresie a Patribus Carmelitis Dis-
scalceatis celebrata: Deus bone! quo con-
cursu, qua congratulatione, qua frequentia
omnium Ordinum civitatis? Universus
Clerus, omnes Religiones, quæcunque Cra-
coviæ collegia sua habent, nihil non ex-
prompserunt, quo Charitatem in Religio-
sos Patres Discalceatos, & Devotionem
in Sanctam testarentur. Non pauper, non
Dives, non civis, non advena omisit quid-
quam, quo publicam lætitiâ profiteretur,
demonstraretque. Inter ceteros Academia
plurimum pompam illam honestavit: Cum
Juventus magno numero ad faces gestan-
das sponte conflueret: cum Professores,
quotquot erant, in venerabilem coronam
convenientes, Majestate Academica Devo-
tionem religiosam exornarent, solaque
Academia plus Splendoris festo illi adser-
ret, quam quid usquam Societati fuit, &
Jesuitis, qui sua solemnitate confusi, sine
ordine, & numero decenti, similiorem tu-
multui, quam triumpho, pompam egerunt.
Fremere ad hæc Patres, indignari: post-
habitos se & contemptos: Religionem no-
vam studia Civitatis in se traxisse, eorum-
que documentum ibi præstitum, ubi maxi-
me volebant: Exemplo ad hoc magno Aca-
demiâ fuisse. Scilicet palam facere scho-
lam

Sæc. XVII. A. C. 1623. *lam Cracoviensem, se nihil commune cum Societate habere velle: Dissensionem apertam, & inimicitias profiteri. Succumbendum sibi esse in cogitatione unionis, & concordia illius in tantum quaesita cum Academia, si ea cum quovis potius jugum ducere, quam cum Societate Societatem ullam habere velit. Odio sui & contemptu negatam D. Ignatio profectionem Academicam, concessam Divæ Teresicæ: idque tum temporis factum, cum potissimi & Principes Societatis Cracovicæ essent, ut non jam cum Jesuitis Cracoviensibus tantum, sed cum totius Regni inimicitia ab Academicis agi viderentur. Utinam aliud theatrum probro illi, quod tulit Societas, datum fuisset, quam urbs regia! in qua (cum in ceteris civitatibus Poloniae regiae triumphus B. Ignatii actus sit) abjecte, sordide, & perturbate a Societate triumphatum. Ita vociferabantur Jesuitæ.*

*Ex his Disputatio publice iterum constituitur in æde D. Petri: cui solæ mulierculæ Cracovienses adsuerunt, & Satellitium, nescitur, unde petatum, dicebatur contra Academicos accersitum. De his somniatum & sparsum, quasi ad impediendam Disputationem ea frequentia convenire deberent, qua ad ornandum diem festum B. Teresicæ convenerant. Iterata protestatio pacifice, & sine ullo barbarum vestigio: Dictum Patribus, oratumque ab eis per
Chari-*

Charitatem Christianam, per Salutem Re- Sæc. XVII.
 gum Fundatorum Universitatis, ne quid A. C. 1623:
 contra veterem scholam moverent. Per-
 fecta nihilominus Disputatio, confusis ma-
 gis eo autoribus technarum (quod viderent
 suas Calumnias, de tumultu, modestia Aca-
 demica detectas esse) quam Protestatione.
 Quid actum sit postmodum a Patribus,
 palam non est; nisi id, quod ex protesta-
 tione ipsorum discimus, partumontium na-
 tum ridiculum murem, machinationesque
 favore hominum deslitutas, & desertas
 a Deo ipso, metu pestis ingruentis dissipa-
 tas anno hoc, qui similes præcedenti terro-
 ribus bellicis disturbavit: Dii nos tuentur:
 Diis pietas nostra & Musa cordi est, nec
 dubitamus, Beatam illam mentem Jagel-
 lonis cum Beato nostro Cantio, pro Colle-
 gio a se fundato, & ornato, quod tot animas
 Ecclesiæ Christi peperit, feliciter ad tribu-
 nal magnæ justitiæ postulare, & inter-
 pellare.

Quid vero vos Patres? Ne in vanum
 coisse, & concursum magnorum Planeta-
 rum Cracoviæ habuisse videremini, cum
 non valeretis perficere id, quod esset vestrum,
 officere voluistis alieno, & commodum
 vestrum incommodo alterius pensastis. Con-
 ficitis igitur Protestationem detestandis con-
 tumeliis plenam. Ad illam Symbola ex
 illo Consilio malignantium quisque vestrum
 pro virili confert: in odium Magnorum
 ac

Sæc. XVII. ac perniciem, si quis vobis credat, rem
A. C. 1623. Academicam inducere cogitatis: sicque per-
 dere innocentes. De hac ego protestatione,
 famoso, & contumelioso libello coram illa
 caelesti & terrena Justitia sto, ostendoque
 vos odio Academicæ excæcatos, non tan-
 tum professionem religionis vestræ, sed &
 Christianam exuisse, virulentiamque talem
 monstrasse, qualis in terra vix reperiri pos-
 sit. Ejus rei ego vos convincam, & reos
 efficiam. Et ne ludere videar, caloreque
 aliquid dicere, ad quinquaginta intra ca-
 lumnias, figmenta, contumelias, vanitates,
 in una charta Protestationis vestræ (adeo
 illa Dives malæ mercis est) vobis indicabo.
 Utinam eo vos meliores & quietiores, Aca-
 demia vero, vestrorum conatuum & machi-
 narum securior efficiatur?

His præmissis ejusdem Universita-
 tis Rector singula pene verba, quæ
 Jesuitæ in sua, ut vocabant, *Reprote-
 statione* opposuerunt, confutabat, præ-
 cipue eos fugillans, eoquod dixissent,
 quod Universitas sibi alienam *jurisdi-
 ctionem* arrogasset, cum tamen hæc
 duntaxat *jus* suum tueri voluerit, in-
 gens autem discrimen sit inter *jus* &
jurisdictionem: indignatur etiam, quod
 Jesuitæ Religiosæ suæ Domus *immuni-
 tatem* sola intimatione protestationis,
 & appellationis ad Romanum Pontifi-
 cem violari asseruerint, ac prorsus in-
 epte

epte scripserint, quod Auditores sub Sæc. XVII.
 excommunicationis poena abire iussi fue- A. C. 1623.
 rint, cum tamen dicere debuissent. sub
pena exclusionis a schola, sique de avul-
 sis Theſibus querantur, prius quo jure
 eas affigere potuerint, deducere oportu-
 iſſet. Pluribus adhuc cuncta, quæ
 a Jeſuitis iuere oppoſita, refellebat
 Rector, ubi tamen quandoque charita-
 tis moderamen exceſſiſſe videtur, tan-
 dem vero ſuam oppoſitionem hiſce ver-
 bis D. Hieronymi clauſit: *bene, quod
 malitia non habeat tantas vires, quantos
 conatus: periret innocentia, ſi ſemper ne-
 quitia juncta eſſet potentia, & totum,
 quicquid cupit calumnia, prævaleret.*

Hucusque nonniſi calamis utrinque
 certatum, incaleſcente autem Acade-
 micorum æmulatione ac fervore ſemel
 atque iterum cædes in urbe perpetratæ
 fuerunt. *Inſremuit & contremuit ad hæc
 tota Polonia*, uti Academici ad Lova-
 nienſes in ſua epiſtola teſtabantur.
 Spargebantur quoque a partibus varia,
 eaque contumelioſa ſcripta, & ab Aca-
 demicis quidem inter alia tractatus ſub
 titulo *gratis*, in quo Jeſuitas vehemen-
 ter exagitarunt, eiſdem exprobrantes,
 quod, cum ſe *gratis* docere ſimulent,
 Nobilium bona ac divitias immenſas
 ad ſe pertraherent. Hic quidem libel-
 lus juffu Regis combuſtus eſt, in co-
 mitis

Sæc. XVII. mitiis tamen Regni publicis decretum, A. C. 1623. ut Jesuitæ scholam suam in Cracoviensi urbe clauderent, & huic Universitati, ejusque scholaribus impostero molesti esse desinerent.

*Carafa com.
de Germ.
pag. 157.*

Anno sequenti Archiepiscopus Pragensis Cardinalis ab Harrach ad summum Pontificem & Cardinalium Inquisitorum Tribunal libellum supplicem mittebat, exponens, quod Jesuitæ Ferdinando Cæsari auctores extiterint, ut Universitatem Carolinam seu Pragensem Academiam Ferdinando Societatis Collegio in perpetuum jure pleno uniret, ejusdemque Collegii Rectorem in Universitatis Rectorem nominaret, hoc usi obtentu, quod hæretici ducentis abhinc annis Carolinam Academiam occuparint, ac tenuerint, merito igitur Archiepiscopus plecti & suo in illam jure spoliari promeritus fuisset: Verum hic Cardinalis *se invito ac gemente* hanc Universitatem ab Hussitis usurpatam fuisse declarabat, supremum autem jus in Pragensem Academiam a Clemente VI. Rogante Carolo IV. Imperatore anno Christi millesimo trecentesimo quadragésimo octavo semper Archiepiscopo Pragensi vindicatum, necnon a Tridentino Concilio *Triviales scholas, seminaria, & universalium studiorum Collegia providentia* & *juris-*

jurisdictioni *Episcoporum* fuisse deman- Sæc. XVII.
 data demonstrabat, acriter expoſtu- A. C. 1623.
 lans, quod inſuperhabitis Conciliorum
 decretis *Jefuitæ Pragenſes* Eccleſiaſtico
 Archiepifcopi juri præjudicent, to-
 tamque *Academiã* violenter uſurpent, bo-
 naque illius *ſtabilia* adminiſtrent, & actus
 publicos ſolemnesque in ea exerçant, in-
 conſulto penitus *Archiepiſcopo*. Cum au-
 tem exinde Pontifex cum Cæſare col-
 lidi timeretur, Cardinales inſtigante
 Carolo Carafa Apoſtolico in Impera-
 toris Aula Nuntio, rem ulterius mi-
 nime urgendam cenſebant.

LXVII.

Imperii comitia Ratiſbonæ celebrata.

Anno Chriſti milleſimo ſexcentefimo Priorat.
 vigefimo tertio die ſeptima Janua- Hift. Ferd. II.
 rii Ferdinandus II. Cæſar Ratiſbonæ p. I. pag. 71.
 comitiis a ſe indiſtis initium fecit. Lotich. Rev.
 Intererant *Coloniensis & Moguntinus* Germ. I. 12.
 Electores, *Trevirensis* vero gravi in- cap. 5.
 firmitate detentus *Legatum* ſuum eo Meteran.
 decreverat; pariter per *Oratores* ſuos, Hift. Belg.
 qui duntaxat *audire & referre* jubeban- lib. 43.
 tur, adfuere *Saxo & Brandeburgicus*, Carafa
 ambo *Palatini Electoratum* transferri, comm. de
 & *Prædicantes Praga* expelli indignan- Germ. reſ.
 tes: Eandem *abſentiæ cauſſam* *Pome-* pag. 141.
ranus, Brunsvicenfis, & Mechelbur-
genſis